

UČITELJSKI TOVARIŠ

Glasilo avstrijskega jugoslovanskega učiteljstva

Vse spise v oceno poslane knjige itd. je pošiljati samo na naslov:

Uredništvo Učiteljskega Tovariša v Idriji.

Rokopisov ne vračamo.

Vse pošiljatelj je pošiljati franko.

Učiteljski Tovariš izhaja vsak petek popoldne.

Ako je ta dan praznik, izide list dan pozneje.
Vse leto velja . . . 10.— K
pol leta . . . 5.— „
četrt leta . . . 2.50 „
posamezne številke po 20 h.

Za reklamne notice, pojasnila, poslana, razpise služb je plačati po 20 h za petit-vrsto. Priloge poleg poštnine 15 K.

Za oznanila je plačati od enostolpne petit-vrste, če se tiska enkrat . . . 14 h
„ „ „ dvakrat . . . 12 „
„ „ „ trikrat . . . 10 „
za nadaljna uvrščenja od petit-vrste po 8 h.
Oznaniha sprejema Učiteljska tiskarna (telefon št. 118).

Naročnino, reklamacije, to je vse administrativne stvari je pošiljati samo na naslov:

Upravništvo Učiteljskega Tovariša v Ljubljani.

Poštna hranilnica št. 53.160.

Reklamacije so proste poštnine.

Prihodnja številka „Učiteljskega Tovariša“ izide dne 12. marca 1915.

Naročajte in širite naš list! — Pridobivajte mu novih naročnikov!

Vojna.

LISTEK.

Iz življenja — za življenje.

Fran Rojakovič.

V nekem časniku je nekdo izmed nas grdo pljunil v lastno skledo; obtožavam se, da nisem pogledal onega časnika nikdar več.

Sporeci se s sosedom, jutri bo njegov pes nate lajal.

Ubogo idejo so slekli in vrgli v sto metrov globok vodnjak. Drugega dne je bila bolj živa nego poprej.

Ne izbiraj si prijateljev, ako jim ne misliš biti zvest do skrajnosti.

Po mojem mnenju se zakon iz prave, čiste, nesebične ljubezni ne more končati z razporoko.

Kadar s kom govoriš o osebnih stvareh, pomni, da je čas zlato; to koristi obema.

V vsaki družbi moraš poslušati, misliti in govoriti; zadnja teh treh dolžnosti te veže najmanj.

Moški imamo vendarle dvojno prednost pred damami, namreč kadar stopamo z njimi po stopnicah navzgor ali navzdol. Obakrat moramo zaradi družabne vljudnosti stopati pred njimi.

Kdor v družbi vedno le molči, kaže, da ne ve, kaj naj bi govoril, ali da druge prezira.

Najboljša priprava za duhovito konverzacijo je učenje, ne konverzacijski lek-sikon.

Kadar misliš, da bi utegnil biti dim drugim neprijeten, ne kadi! Kjer se ne boje dima, ti sami ponudijo smodko.

Polovičarsko delo ni delo, kakor polovica ni celota, jajce ni pišče, pišče ni kokoš.

Društvena in uradna zborovanja so čisto nezanimiva in neprijetna, ker morajo nekateri vedno govoriti, drugi pa hočejo vedno molčati in potem zabavljati izza plota.

jemu poveljstvu važno sporočilo. Drugi vnuk Tolstega je bil ranjen in je sedaj vojni ujetnik na Ogrskem.

NOVI SKUPNI FINANČNI MINISTER.

Po odstopu viteza Bilinskega je bil za novega skupnega fin. ministra imenovan bivši ministrski predsednik dr. Ernest pl. Körber.

PAPEŽ HOČE ZOPET PREDLAGATI PREMIRJE.

Švicarski listi poročajo, da hoče papaž staviti vojskujočim se državam nov predlog, da naj bi se v velikem tednu sklenilo tridnevno premirje.

PRIDRŽANJE NAJSTAREJŠIH LETNIKOV V ČRNOVOJNI SLUŽBI.

Na različna vprašanja je c. kr. ministrstvo za domobranstvo odredilo, da črnovojniki (1872), ki bi pri normalnih razmerah že izstopili iz črnovojne dolžnosti, ostanejo do končane vojne črnovojniki, in sicer neglede na to, da so najmlajši letniki (1896) po pričetku mobilizacije stopili v črnovojno dolžnost.

VELIKOPOTEZNA DRŽAVNA INVESTICIJSKA AKCIJA.

Dunaj, 13. februarja. »Fremdenblatt« napoveduje, da se vlada posvetuje o velikopotezni investicijski akciji. Izvesti namerava več nameranih in tudi novih načrtov da podpro tudi tisto industrijo, ki ni zaposlena z delom vojaških dobav.

ANGLEŠKI ŽENSKI POLKI.

Pod poveljništvom grofice Castle-reagh so ustanovili v Londonu polk 4000 dam, ki odide na kontinent ter bo sode-

loval pri telefonski in municijski službi ter pri prehrani angleške vojske. »Moštvo« teh polkov tvorijo izvečine sufragetke od 20 do 40 let. Ustanavljajo še drug polk. Ženski polki imajo tudi uniformo.

VŠTEVANJE ČRNOVOJNIŠKEGA SLUŽBOVANJA.

Na različna vprašanja, kako se bo vštelo črnovojno službovanje črnovojniki, ki so rojeni leta 1892., 1893. in 1894. in ki služijo kot črnovojniki pri vojaki, je c. kr. ministrstvo za domobranstvo odredilo, da se službovanje smatra zgolj za črnovojno službovanje, ki se neha s končano vojno. Izvzeti so oni, ki so se po pregledovanju priglasili za asentiranje k skupni vojski ali domobranstvu. Tem šteje službovanje v aktivno službo kot poklicnim prostovoljcem.

POZIV POLJEDELJSKEGA MINISTRA KMETOM.

C. kr. korespondenčni urad razširja: Poljedeljski minister objavlja oklic avstrijskim kmetom, v katerem opozarja, da je od letošnjega pomladanskega dela več odvisno, kakor v letih miru. Vojna pripravljenost armade in zaupanje državljanov temelji na pridelkih poljedelstva. Predvsem je potrebno, da ne ostane neobdelan noben košček zemlje. Sade naj se predvsem take rastline, ki služijo prehrani ljudi. Minister našteva pridelke, ki naj se v prvi vrsti pridelujejo, kakor pšenica, rž itd. Opozarja na pravilno obdelovanje domačih vrtočev na kmetih in naglašja, naj se z ozirom na velike zaloge sladkorja izdatno omeji pridelovanje sladkorne pese. Priporoča, naj se varčuje s semeni, naj se zemlja dobro obdeli, naj se redno seje in krepko gnoji. Rastline, namenjene živežu živine, naj se pridelujejo le v tistem obsegu, ki odgovarja stanju živine.

Vsi samostojni filozofi niso prišli do nebeškega zaključka: »Ljubi Boga čez vse, svojega brata pa kakor samega sebe! Zato je moral biti Kristus največji filozof.

Vojna je strašna stvar, a nekaj dobrega nam je že dala: omejila je nepotrebne, prisiljene, brezpomembne veselice.

Ko presojaš neupravičene šolske zamude, preišči, koliko si jih kriv sam, koliko so jih krivi starši, koliko so jih krivi drugi in koliko so jih krivi otroci sami.

Dokler je pes zdrav, ti liže roko, četudi ga tepeš. Drugačna pa je stvar, kadar steče. Stekel pes hlasta po palici in po tebi.

Ljubezen do domovine ne sme zadušiti ljubezni do družine, to stoji. Nasproti je pa tudi res, da ljubezen do družine ne sme zadušiti ljubezni do domovine. Po prvem stavku se vzgajajo tirani, po drugem renegatje.

Nekaj pravice ima človek na svetu vendarle. V železniškem oddelku za kadilce smeš brez skrbi kaditi, v oddelku za nepušilce pa ugovarjati kajenju.

Z lakastimi čevlji ne hodi na Triglav, z gorskimi ne na parkete.

V šoli je zrcalo nepotrebno; oči in obrazi učencev ti kažejo, kakšen si.

Marsikateri pedagogik prisega le na ono, kar je malo hipov poprej kje bral, vestni pedagog le na ono, kar je v dolgem času sam preizkusil in spoznal za dobro in pravo.

Atavizem je človeštvu neobhodno potreben, drugače bi bili ženiji svet že davno uničili.

Politiška strast divjaj povsod, le družinam ne razdvajaj, le v šolo nam ne sili!

POLJSKE LEGIJE

ne sprejemajo nikakih avstrijskih prostovoljcev več. Tako so odredile državne oblasti. Legije bodo skrbele, da dobijo prostovoljce iz Ruske Poljske. Sedaj ravno sestavljajo 4. legionarski polk.

PREPOVEDANO UŽIVANJE ALKOHOLA VOJAŠKIM TRANSPORTOM NA ŽELEZNICAH.

Vojno ministrstvo je izdalo vsem po veljnikom železniških črt ukaz, ki prepoveduje vsem vojaškim transportom uživanje alkohola. Vojakom se sme z redkimi izjemami ponujati le mineralna voda, limonade in druge brezalkoholne pijače, mleko itd.

IZJEMNA DOLOČILA ZA VPOKLICANE SREDNJEŠOLCE.

Korespondenčni urad poroča: Zaradi odrejenega vpoklicanja letnikov 1895 in 1896 k črnovojniški službi z orožjem je odredil naučni minister za dijake srednješolskih zavodov še sledeča nadaljna izjemna določila: Vpoklicanim letnikom, vstevši letnik 1896, pripadajočim dijakom predzadnjega ali kaknega drugega razreda (letnika) kake srednje šole, učiteljskega, trgovske akademije ali navtične šole, se izroči v slučaju dejanskega vpoklicanja k aktivnemu vojaškemu službovanju predčasno letno izpričevalo, če so v zadnjem semestru tako napredovali, da bi v slučaju nadaljevanja šolskega leta dobili usposobljenostno izpričevalo za višji razred in če so obiskovali zavod do njihovega fakultetnega vpoklicanja k aktivni vojaški službi. — Privatisti smejo k izpitu predčasno.

SREDNJEŠOLCI IN ČRNOVOJNIŠKA SLUŽBA.

Korespondenčni urad poroča: Zaradi odrejene pritegnitve v letih 1895. in 1896. rojenih k črnovojniški službi, je naučni minister odredil za učence srednjih šol nekatere nadaljne izjemne določbe. Tako se učenci rojstnih letnikov 1895. in 1896. v 8. gimnazijskem in 7. realskem razredu ter učiteljski 4. letnika, če so bili potrjeni, pripuščajo k zrelostnemu izpitu ob svoječasnih pogojih. Nadalje se osmošolci, oziroma sedmošolci rojstnega letnika 1897., če se pripravijo za prostovoljen vstop v oboroženo silo, takoj pripuščajo k zrelostnemu izpitu.

DELO SLOVENSKEGA UČITELJSTVA ZA »RDEČI KRIŽ«.

Franc Klinar, učitelj v p. v Ljubljani, 5 K; popust od plače učiteljstva v Leskovcu 5 K 40 vin.; isto od učiteljstva v Št. Rupertu 12 K 19 vin.; šolsko vodstvo Mokronog 11 K; šolsko vodstvo Cerklje 6 K 90 vin.; krajni šolski svet Vrhnika 50 K; Anton Skala, nadučitelj v Vipavi, zbirko 72 K; ljudska šola Poljane 15 K; Josip Kreiner, učitelj v Srednji Vasi, 10 K; šolarji v Stanjah pri Kamniku 20 K; učiteljica Jadviga Strelova nabrala med občani na Vogrskem 30 K; šolsko vodstvo pri Št. Martinu v Brdih nabralo 382 K 30 vin.; čisti dohodek Ganglovih iger »Filozof« in »Dediščina« v Idriji 120 K; čisti dohodek Ganglove drame »Sin« v Šent Petru na Krasu 300 K; učiteljica Antonija Šijančeva v Svetinjah pri Ormožu nabrala 152 K 55 vin.; učno osobje osemrazrednice v Spodnji Šiški za januar in februar t. l. 10 K; skupaj 1202 K 34 vin. V zadnji številki izkazanih K 21940:66 Danes izkazanih K 1202:34

Doslej nabranih K 23143:00
Prosimo nadaljnjih obvestil, oziroma izpopolnil dosedanjih izkazov!

Hermine Stritarjeva roj. Ravnikarjeva.

V tem, ko divja skoro po vsej zemlji bojna vihra, ko ima kruta smrt toli bogato žetev, poseže zopet z nemilo roko v naše vrste ter zamori nadepolno življenje, ugrabi marljivo tovarišico-učiteljico, uro pa ljubečemu soprogu blago družico in vrlo gospodinj, nežnima otrokoma dobro mamic, šolski mladini pa skrbno vzgojevalko...

Ni je več med nami gospe Hermine Stritarjeve, roj. Ravnikarjeve, učiteljice v Št. Vidu. Nenadna smrt! Marljivo vršerica še dne 26. prosinca t. l. svojo naporno službo, pride po pouku domov, tožeča o slabosti leže, a ne vstane več. Zaman je bila vsa zdravniška pomoč! Smrtni dih je obsenčil njeno čelo! Poteka nit življenja! Dne 29. prosinca se preseli blaga duša v rajske višave!

Bliskoma se raznese žalna vest po okolici in pretrese srca sorodnikov, prijateljev in znancev. Bridko žaluje ob mrljem trupu drage rajnice ljubeči sopro, neutešljivo plakata osiroteli sinko in hčerka, a blede je lice in mrtvo oko one, ki je bila sama ljubezen in solnce srečne ter zadovoljne obitelji.

Nenadno je zadel kruti udarec nemile usode rodovino in prijatelje. Saj je bila rajnica v najboljših letih, stara komaj 43. let. Rojena je bila dne 30. januarja l. 1872 v Vipavi na Kranjskem. Po dovršenih študijah je služila na šolah v Št. Jerneju in Stranica v Konjiškem okraju, potem pa v Braslovčah. Ondi se je poročila s takratnim učiteljem Josipom Stritarjem, sedanjim nadučiteljem v Št. Vidu. Po prese-

litvi v Št. Vid je živela le soprogu in otrokoma — sinku in hčerki. Bila je vzorna gospodinja ter je posvečala največjo skrb vzgoji svojih otrok. V šoli pa je bilo njeno delovanje nad vse vrlo, dosegala je pri pouku lepe uspehe, bila je ljubljanka v vzgojo ji izročenih otrok. A polna je bila mera njenih zaslug, plemenito delo dovršeno. Odšla je po plačilo v dežele miru in nekaljene sreče.

O splošni priljubljenosti drage rajnice priča mnogoštevilno spremstvo na poti v tih kraj, v hladno gomilo. Ljubko obseva prijazno zimsko solnce pogrebni izprevod, poslavlja se rahlo božajoč s poslednjimi žarki krsto, odičeno z venci, ki so jih poklonili oni, ki so ji bili dragi v življenju. Srebrni venec je poklonilo nepozabni tovarišici učiteljsko društvo, ki je nad vse cenilo trudoljubivo delovanje vrle učiteljice. Zares težko je slovo od drugega bitja! Bridka bož stiska srce! Solza zastane zaradi toge prebridke! Ledeno zazebe v srce, ko udari votlo prva gruda na krsto! Krčeviti jok otrok, vroče solze prijateljev in znancev! Nikjer tolažbe srcu ni! A uteha je pri Bogu! Nada snidenja nad zvezdami umiri burna srca, duša se vda volji Stvarnika. Viharna bolest se umakne tih žalosti. »Blagor ji, ki se spočije,« za pojo pevci-učitelji. Da, blagor Tebi, draga tovarišica! Našla si mir po trudopolnem delu! V senci stoletnih hrastov, v zavetju črnih jelk bo spavalo Tvoje telo, a duh Tvoj bo užival v rajske višavah neizmerno radost! Blagor Ti! Počivaj sladko v blaženem miru! Tiho izzveni poslednji akord. Tiho je slovo od soproge, matere, sorodnice, učiteljice, prijateljice in družabnice. Še en pogled novi gomili, globoki vzdih! Tvoji, draga tovarišica, se vračajo zopet v življenje, a Tebi ohranijo nepozaben spomin...

Št. Vid pri Grobelnem, dne 7. svečana 1915.

Franjo Pogačnik, učitelj.

Slovenska Šolska Matica.

Knjige za l. 1914 so se zaradi vojnih razmer zakasnile. Več poverjenikov je mobilizovanih; zato je bilo treba iskati namestnikov, a še teh ni mogoče povsod dobiti. Marsikdo je zaposlen, nekateri so pa tudi prekomodni in se nečejo žrtvovati v korist našemu šolstvu. Število članov letos pada v vseh okrajih, ker je veliko učiteljev v vojni; pa tudi revščina trka na vrata vsled nastalih draginskih razmer; zato naj bi pa častite kolegije priskočile na pomoč. Brez žrtve ni uspeha. Navzlic vsem tem razmeram je vendarle že 49 poverjenikov storilo svojo dolžnost ter so se potrudili, da so nabrali v današnjih razmerah še precej članov. Tisti, ki so v vojni, se bodo zgledali pozneje, ko se srečno povrnejo z bojišča. In to jim od srca želimo! Pet poverjenikov se še ni odzvalo; prosimo, naj store to čim prej. Knjige se pridno tiskajo in bodo kmalo izšle. Članarina se pošilja lahko tudi kar naravnost na naslov S. Š. M. v Ljubljano.

Književnost.

Najbolj zanimiv in najboljši slovenski ilustrirani tednik so »Tedenske Slike«, ki priobčujejo vsak teden mnogo zanimivih slik z bojišč in o drugih dogodkih, priobčuje tudi slike padlih junakov, ki so žrtvovali kri in življenje za domovino. List »Tedenske Slike« priobčuje tudi pesmi, povesti, jako zanimiv lep detektivski roman itd. itd. Priporočamo vsem, da si naroče list »Tedenske Slike«. Izhaja v Ljubljani ter stane četrtletno 2 K 50 vin. Posamezne številke se pa dobe tudi po trafikah in knjigarnah po 20 vin. Izvod. Kupujte in zahtevajte povsod ilustrirani list »Tedenske Slike« — Tovariši, tovarišice, razširjajte list »Tedenske Slike« in pridobivajte mu naročnikov!

Iz naše organizacije.

Štajersko

Učiteljska gospodarska in kreditna zadruga v Celju, registrovana zadruga z omejeno zavezo. — Ker je tovariš Fran Voglar mobiliziran, prevzame tajniške posle »Učiteljske gospodarske in kreditne zadruge v Celju« tovariš R. Wudler. Vse zadeve je oddaj začasno nasloviti: »Učiteljska gospodarska in kreditna zadruga«, Liboje, pošta Petrovče pri Celju.

Otroci blisploh ne smeli piti zrnate kave, temveč le dobro mleko s Kathreinerjevo Knelpovo sladno kavo.

Če se pije gorla ali mrla, vselej je Kathreinerjeva popolnoma neškodljiva, ugajajoča in sproči svoje priprave iz najboljšega slada jako kraplina.

Vprašajte, prosim, o tem Svojega hišnega zdravnika.

Učiteljsko društvo za ormoški okraj zboruje v četrtek, dne 4. marca 1915. l., in sicer ob 11. uri dopoldne v ormoški okoliški šoli po nastopnem vzporedju:

1. Pozdrav predsednikov;
2. Vdaja c. kr. okrajnega glavarstva v Ptuj in predsednik ormoškega okrajnega šolskega sveta izroči gospé Ani Rosinovi, učiteljici ženskih ročnih del na ormoški okoliški šoli, častno svetinjo za 40letno zvesto službovanje.
3. Ljudska šola in dosedanja vojna. Metodična razprava, podava tov. Anton Kosi, nadučitelj v Središču.
4. Zapisnik zadnjega zborovanja;
5. Društvene zadeve;
6. Slučajnosti.

Občni zbor se je z ozirom na vojni čas odložil na poznejši čas.

Zaeno se poroča, da je meseca februarja 1915 darovala za podporni sklad učiteljskih vojaških rodovin:

a) šola pri Sv. Bolfenku	3 K — h,
b) šola pri Veliki Nedelji	3 K — h,
c) šola pri Sv. Miklavžu	2 K 50 h,
d) šola Ormož-okolica	1 K — h,

skupaj . . . 9 K 50 h, kateri znesek se je 15. februarja 1915 poslal Zvezinemu blagajniku.

Zveza slovenskih učiteljev in učiteljic na Štajerskem naznanja svojim včlanjenim društvom, da je povodom izplačila plač dne 1. februarja 1915. leta darovalo za sklad učiteljskih vojaških rodovin:

- a) gornjegrajsko učiteljsko društvo K 5,
- b) šolsko vodstvo Sv. Duh v Halozah K 6,
- c) ormoško učiteljsko društvo K 9:50, skupaj K 20:50.

Z v januarju 1915 v ta namen nabranim zneskom K 28:50 je torej ta sklad narastel na K 49:00. Ker je ta znesek za razdelitev premajhen, počakamo do meseca marca 1915.

Vodstvo.

Trst,

Občni zbor Tržaškega učit. društva se je vršil dne 7. februarja ob — za sedanje kritične čase — res častni udeležbi. Prevladale so po številu kakor udeležnice naše ljubeznive tovarišice, ki so ravno s tem svojim zanimanjem za društvene zadeve pokazale svojo enakovrednost s tovariši, da, celo nadyrednost nad onimi tovariši, ki bi bili tudi lahko prišli, a jih je zadrževala komodnost, ali pa so jih zadrževali malenkostni predsodki, ki se jih še vedno ne morejo otresti. Zborovanje je pričelo ob 10½. in gladko izteklo opoldne.

Predsednikov pozdrav je veljal v prvi vrsti onim tovarišem, ki stoje na bojnem polju. Izročila nato pozdrave tov. St. Ferluge, ki nujno zadržan danes ni mogel priti. Dalje je omenil predsednik, da se je delovanje sedanega odbora omejilo na mesece med 1. marcem, ko je bil odbor izvoljen, ter koncem junija, po katerem so nastopili občeznani svetovni dogodki, ki so prekinili vsakršno društveno delovanje. O delu v teh štirih mesecih, lani s tolikim hrupom izvoljenega odbora, je poročala namesto zadržanega tajnika tov. Samca tovarišica Val. Koširjeva. Iz poročil posnamemo:

Obsežen delovni program si je bil načrtal novi odbor in zastavil je krepko svoje sile v vseh zamislenih smereh. Že je tu in tam obetal marsikateri cvet nadebuden sad, ko so orjaški pojavi na evropskem pozorišču ustavili tudi to skromno delo, kakor marsiktero drugo. Povzeli ga bodo morda nekoč naši »mladi«, ki zdaj stoje v strelnih jarkih. Povzeli in nadaljevali, nekoč, morda — bog zna! Tako je delo odbora »mladih« nedokončano, nepopolno.

Po organizatoričnem delu v pomladi in poletni sezoni bi morala priti zimska sezona notranjega vglobljenja. Izostala pa je. Delo odbora se prikazuje kakor nekaj »torso«. Vendar odbor ni spal. Imel je sedem odborovih sej, sklical je dvoje, do bre obiskovanih zborovanj, ki so navzoče informirali o tekočih zadevah in na katerih so se sprejele razne resolucije, in se je vršilo eno znanstveno predavanje (tovariša prof. dr. Iv. Merharja.) Vršile so se razne osebne intervencije v šolskih in ekonomičnih vprašanjih tov. predsednika pri naših tržaških nar. poslancih in trž. g. županu. Iskal je odbor, in to uspešno ožji stik z bratskimi učit. društvi na Primorskem v svrhu ustanovitve »Zveze primor. učit. društev«. Zanimal se je dejansveno za vsako vprašanje o slov. šolstvu v Trstu in o vzgoji šoli odrasle mladine. Ali mnogo točk svojega programa iz že prej omenjenega razloga ni mogel izrpati. Delal je pač novi odbor in naredil — kar se v štirih mesecih narediti more. Glavne svoje naloge — samoizobrazbo trž. učiteljstva — se pa, žal, ni mogel lotiti. In ravno tu bi se bilo marsikaj pokaznilo, kar je lani provzročilo toli hrupa.

Blagajnik tov. R. Kosovel je špartansko lakoničen: Kakor za vsa društva, je tudi za naše, ki je izgubilo že nad 25 članov vojakov, doba od začetka vojne sem kritična društvena doba. V letu 1914. mu je bilo jedva mogoče določiti pravo število plačujočih članov za društveno leto 1913., ki znaša 79, ter iztirjati zaostalo članarino za 1913. Za leto 1914. je od teh članov vplačala udnino (4 K) komaj tretjina, mnogo njih ne bo niti plačalo, ker vrše daleč od nas svojo domovinsko dolžnost. V denarnih stiskah je — in če ni ravno hipno, bo v kratkem — društvo, Velikodušne podpore tržaških slov. denarnih zavodov ter g. »Neimenovanega« bodo morda deloma izostale ali pa se omejile v znesku, udov je zaradi vpoklica k vojniški službi mnogo manj, a stroški isti. Fond, ki moremo z njim razpolagati, pa je pičel. Vname se debata, iz katere je bilo posneti marsikateri nasvet in migljaj, kako bi se dalo zagotoviti društvu stalen dohodek ter kje bi bilo štediti. Novi odbor naj razmišlja o teh predlogih, da more provesti društvo preko kritičnega leta v novo, nadebudnejšo dobo. Letna članarina se določi na štiri krone, ki jih je letos — marca meseca — z zaostalo članarino vred po možnosti pobirati in to v počaščenje desetletnice obstanka Trž. slov. učit. društva. (Predlog tov. C. Valentiča.)

Knjižničarjevo poročilo izostane, ker je knjižničar v strelnem jarku. Predsednik ipak poroča, da je v l. 1914. društvo preskrbelo dve okoliški šoli (v Sv. Ivanu in na Opčinah) z lepim knjižnim darom.

Poročilo pevovodje izostane, ker se nahaja dr. pevovodja tov. E. Adamič v obleganem Przemlju.

Sledeče volitve so dale tale uspeh:

Predsednik: Ferdo pl. Kleinmayr. Odborniki: Ivan Furlani, Ivan Samec, Valerija Koširjeva, Marija Čokova, Ivan Danev, Marija Kmetova, Karel Širok, Ivan Gerbec, Anica Scheimerjeva, Pavla Hočvarjeva. Odborniški nam.: Karel Gruntar, Marija Humplikova, Dora Vinškova. Pregled. računov: Ferdo Starec, Ivanka Sabadinova. Razsodniki: Antonija Pakiževa, Franc Martelanc, Fran Fonda. Pevovodja: Karel Cibic.

Posebni predlogov ni bilo. Zborovalci so odšli s trdnim sklepom pomagati društvu preko kritične dobe. Da vidimo! Med zborovalci zasluži posebno pohvalo naš tov. Vojteh Stubel, ki je — dasi vpo klican že od avgusta sem — posvetil svoj enodnevni dopust deloma našemu zborovanju. Čast mu! Naj se zgledujejo na njem ti in oni, ki jim je bila lahka prilika dana, a so rajši ostali — med pernicami.

Kranjske vesti.

FRAN LEVEC.

Deželni šolski nadzornik in dvorni svetnik Fran Levec je na lastno prošnjo umirovljen. S tem je zaključeno javno delovanje na šolskem polju moža, ki mu ne bo mogoče dobiti enakovrednega naslednika. Fran Levec je inteligent najsplošnejše in najboljše izobrazbe, temeljitega strokovnega znanja ter plemenite srčne in socialne omike. Slovenci smo imeli in imamo samo enega Levca! Usoda je bila naklonjena našemu šolstvu in učiteljstvu, da je izročila negovanje in nadziranje naše narodne kulture Levčevim večjim in moškim rokam. Najprej je bil okrajni šolski nadzornik za radovljški okraj, potem za mesto Ljubljano. Vse učiteljstvo, ki je službovalo pod njim, hrani nanj najlepše spomine, hvaležnost in spo-

štovanje. Levec je imponiral vsakomur s svojo moško resnostjo in je priklepil nase učiteljstvo z ljudomilim, naravnost prijateljskim občevanjem. Stal je med nami kakor tovariš med tovariši, kakor enak med enakimi. Bil je nadzornik, torej uradna oseba, a najprej je bil človek. Umeval je naše boje in napore in cenil naše delo po uspehih. Njegova sodba je držala kakor zakon, saj jo je izrekala izrazita individualnost in kapaciteta, ki je uvaževala okolščine in razmere, stvar in voljo, zmoglost in material. Osebni nagibi ali celo zunanji, izvenšolski vplivi niso nikoli odločevali. Strogost je blažila objektivnost — obe sta se gibali v mejah resnice in pravice. Tak je bil tudi pozneje, ko je bil kot ravnatelj ljubljanskega učiteljskega imenovan za deželnega šolskega nadzornika. — Kadar je bila inšpekcija ali konferenca gotova, je sedel med učiteljstvo k prijateljskemu sestanku in razgovoru, sam vabeč na razvedrilni zaključek uradnega akta. Bil je popolnoma in ves naš. Nobene birokratskega prahu ni bilo na njegovih odredbah. Njegovi nazori so sloneli na bogati življenjski izkušnji; prelikani in ustaljeni v jasnem razumevanju naloge in dolžnosti, so bili markantni odznaki poti in smotrov, koder in kamor je hotel Levec dovesti naše narodno šolstvo, kjer imej učiteljstvo z globoko stanovsko izobrazbo čim večjo avtonomijo, zakaj ker ono samo šolstvo najbolj pozna, tudi ono samo more dvigati šolstvo in z njim narodno kulturo! A pred vsem je treba učiteljstvu trdih tal — kruha! — Tako stoji pred nami izrazita Levčeva osebnost, ki je pustila svoje sledi tudi v našem obrtnem-nadaljevalnem šolstvu, ki mu je bil Levec nekaj let vladni komisar. — Od našega narodnega šolstva se poslavlja naš prijatelj in zagovornik, pospeševalec naših koristi, zaščitnik naših pravic — človek in pedagog! — Tudi našemu listu je bil vedno naklonjen ter ga je v prejšnjih letih obilokrat zalagal s plodovi svojega peresa. Kakor nosi vsa njegova osebnost nekaj samosvojega, tako sta tudi jezik in slog njegovih spisov popolnoma Levčeva. Njegovih zaslug za našo pismenost, za naše znanstveno in leposlovno slovstvo ni mogoče očitati na tem tesnem prostoru. Pa to tudi ni naša naloga. Omenjamo te zasluge le mimogrede, da pokažemo, kako vsestransko je bilo Levčevo delovanje, a dasi vsestransko, vendar povsod sad produktivne sile celega moža! To je vredno toliko večjega poudarka, ker niso te sile zamorile v njem niti strašni udarci nezgod, vehementno rušeč mir in srečo, blagost in zadovoljstvo srca poglavarja mnogoštevilne ljubljene rodovine! — Kot vitez reda železne krone III. vrste, s posebno pohvalo naučnega ministra za uspešno in mnogoletno delovanje v šolsko-nadzorstveni službi stopa dvorni svetnik Levec v resnično zasluženi pokoj. — Kaj naj mu damo mi, ubogi? — Svojo zahvalo za vse, kar je storil dobrega našemu šolstvu in našemu učiteljstvu. In iskreno željo, da se naj odpočije ob večeru življenja, ozarjenega od našega spoštovanja!

—r— **Zasilni rezervni bolnici št. 2 v Ljubljani** (šentjakobska šola, šolski kurtorij in šola na Čojzovi cesti) so poslali: učitelj Andrej Škulj, Tržišče, zaboj jabolk in orehov; učiteljica Franja Pogačnikova, Ribno, 100 kg krompirja, 188 jajc, zaboj sadja, 5 parov klobas, pol litra slivovke; učiteljica Ivanka Dolinarjeva, Višnja Gora, 24 srajc, 17 rjuh, 25 jajc, 15 parov spodnjih hlač, 28 robcev, obveze, pol kg masti; učiteljica Franja Bedenkova, Kamna gorica, 1 zaboj jabolk in orehov; učiteljica Jos. Javornikova, Kal, 68 jajc; učitelj Božo Račič — zbirka šolskih otrok v Kalu nad Litijo — zaboj jabolk, vrečo orehov in sadja; žensko učiteljske v Ljubljani 25 parov copat.

—r— **Odlikovanje.** Z vojaškim zaslužnim križcem z vojno dekoracijo je bil odlikovan za svoje hrabro vedenje pred sovražnikom stotnik Adolf Jeršinovec, poveljnik kolesarske stotnije, sin rajnega okrajnega šolskega nadzornika Antona Jeršinovca.

—r— **Iz ruskega ujetništva** je pisal svojcem rezervni častnik Ivan Masten, c. kr. profesor v Kranju. — Baje bo interniran v Taškendu, v glavnem mestu Turkestana.

—r— **Neprijazne novice za kranjskega kmeta.** »Kmetovalec« naznanja, da c. kr. kmetijska družba kranjska ne dobi nobenih državnih podpor več niti v pokritje svojih režijskih stroškov, niti v svrhu pospeševanja posameznih kmetijskih panog, in da je zato vlaganje prošnje za podporo brez pomena. Nadalje naznanja »Kmetovalec«, da je vojna uprava vso modro galico zaplenila, da je Nemčija prepovedala izvoz kalijevih umetnih gnojil, da je Italija prepovedala izvoz žvepene moke, pomešane z modro galico, in da utegne prepovedati tudi izvoz žvepla.

Pri nakupu različnega oblačilnega blaga se blagovolite obrniti na tovrdo

A. & E. Skaberné

Ljubljana, Mestni trg 10

obstoji od leta 1883.

Vzorci poštne prosto!

Izredno nizke cene!

—r— **Umrla** je v Novem mestu po dolgi bolezni rodoljubna gospa Kristina Volčičeva, rojena Železnikarjeva, vdova pokojnega deželnosodnega svetnika in zasluznega pravnega pisatelja dr. Volčiča. Preden se je poročila, je bila učiteljica ter je kot taka marljivo in uspešno delovala v Dragatušu v Beli Krajini in v St. Jerneju na Dolenjskem. Za naš stan se je zanimala vse do zadnjega. — Bodi blagi gope prijažen spomin!

—r— **Umrla** je dne 13. t. m. v Zagradcu gospa Marija Lobetova, mati tovariša nadučitelja Henrika Lobeta, ki je sedaj mobiliziran. — En teden prej mu je umrl oče. Rajnica je dosegla 60. leto svoje dobe in je bila blaga slovenska žena. — Bodi ji ohranjen ljub spomin! Sinu naše iskreno sožalje!

—r— **V St. Petru na Krasu** so dne 14. t. m. na korist »Rdečemu križu« uprizarili Ganglovo dramo »Sin«.

—r— **Dijaška kuhinja v Kranju.** Računski zaključek za prvi tečaj tekočega šolskega leta: dohodki 2411 K 42 vin., izdatki 2786 K 68 vin.; primanjkljaja je torej 375 K 26 vin.

—r— **Usposobljenostne preizkušnje za obče ljudske in za meščanske šole** v pomladanskem terminu 1915 se prično na c. kr. učiteljsku v Ljubljani v petek, dne 9. aprila, ob 8. uri. Pravilno opremljene prošnje za pripust k usposobljenostni preizkušnji je po šolskem vodstvu predložiti pravočasno c. kr. okrajnemu šolskemu svetu tako, da bodo najpozneje do 3. aprila v rokah izpraševalne komisije.

—r— **Iz ljudskošolske službe.** Za suplento na ljudski šoli v Lozicah je imenovana Leopoldina Bojč-Vadnjalova, za suplenta v Sp. Loki je imenovan Fran Scheschark, provizorično vodstvo ljudske šole v Naklu prevzame učiteljica Frančiška Gromova, v Sori pa Ana Grebenčeva.

—r— **Za nadporočnika** je bil imenovan, predno je bil ranjen in ujet tovariš Ivan Riglar, učitelj v Semiču.

—r— **Dijaška stanovanja se podražijo.** Silno draginjo čutijo tudi gospodinj, ki imajo na stanovanju in hrani dijake. Kakor čujemo, so sklenile podražiti stanovanje in hrano za 30 odstotkov, in sicer s početkom tega šolskega tečaja. Podražitev utemeljujejo s tem, da so se živila v Ljubljani podražila za 50 odstotkov, mast in slanina pa celo za 100 odstotkov.

—r— **S seje občinskega sveta ljubljanskega** dne 16. t. m.: Ker se je tovariš E. Gangl odpovedal zastopstvu namestnika v c. kr. dež. šol. svetu, se izvoli na njegovo mesto občinski svetnik dr. Fran Novak za ostalo poslovno dobo, t. j. do 31. decembra 1918. Dosedanjemu zastopniku izreče občinski svet zahvalo za njegovo delo v tej korporaciji. — Po poročilu obč. svetnika tovariša I. Dimnika se odobri poročilo ravnateljstva dekleškega liceja o porabi dotacije za preteklo šolsko leto. — Za predsednika policijskega odseka je bil izvoljen obč. svetnik tovariš Anton Likozar.

Štajerske vesti.

—r— **Razsodba upravnega sodišča.** Vpokojena učiteljica Frančiška Reyer-schütz v Laškem se je preselila k svojemu očetu v Ljubljano, kjer je ostala 8 mesecev, ne da bi opustila svoje stanovanje v Laškem. Medtem so bili v Laškem razporejeni volilni imeniki za III. volilni razred. Ker ni bilo v imeniku vpisane, je Reyer-schütz vložila reklamacijo, ker ima po štajerskem občinskem volilnem redu volilno pravico. Okrajno glavarstvo ni ugodilo reklamaciji, naker se je pritožila na upravno sodišče. V pritožbi je naglašala, da se nikakor ni nameravala trajno naseliti v Ljubljani, da so bile poizvedbe nižjih instanc pomanjkljive. Upravno sodišče je po kratkem posvetovanju razveljavilo odlok okrajnega glavarstva v Celju.

—r— **Pegasti legar** se je pojavil na Vranskem. Doselej imajo tudi slučaj pegatega legarja. Opozarjajte ljudstvo predvsem na snago!

—r— **Dr. Rosina — nevarno obolet.** Mariborski odvetnik in odlični prijatelj slovenskega učiteljstva dr. Fr. Rosina je nevarno obolet in so ga prepejali v sana-

torij »Hansa« v Gradcu. Od časa znanil aretacij mož ni več prav zdrav. — Želimo mu skorajšnjega popolnega okrevanja!

—r— **Štajerski deželni šolski svet** je stalno upokojil nadučitelja Simona Ješovnika pri Sv. Rupertu v Slov. goricah in mu je izrekel obenem svoje priznanje za dolgoletno, uspešno službovanje. — Naj dolgo let uživa počitek!

—r— **Poučni tečaj za zelenjadarstvo** se vrši dne 15., 16. in 17. marca na deželni vinorejski in sadjerejski šoli v Mariboru.

—r— **Iz Trbovelj** nam poročajo: Na obnem zboru naše »Posojilnice« je bil izvoljen za tajnika učitelj tovariš Ante Kuhar, v načelstvo pa sta bila izvoljena tovariša ravnatelj Gustav Vodušek st in učitelj Gustav Vodušek ml.

—r— **S Pragerskega** poročajo: Dne 22. decembra 1914 je padel pri Jodlowi na severnem bojišču dr. Alojzij Mum, profesor v Duhovcu na severnem Češkem. Pokojnik je bil doma s Spodnje Poljskave.

—r— **Mestno dekleško šolo v Celju** so zaprli, ker je neka učenka obolela na pegastem legarju. Deklica se je okužila, ker je vzela kruh od nekega bolnega vojaka, ki je došel z bojišča.

—r— **Šmarje pri Jelšah.** Dne 3. januarja t. l. je slavil 50letnico naš izredno ljubljani in spoštovani zdravnik dr. Josip Rak e ž. Koroški rojak je dobil v Šmarju nov dom in mu posvetil vse svoje moči. Že dve desetletji je središče vsega družabnega in javnega življenja. Pri občini, posojilnici, okrajnemu zastopu, okrajnem šolskem svetu njegova resna beseda mnogo zaleže ter daje tako smer važnim gospodarskim in političnim vprašanjem. Da je dr. Rakež iskren prijatelj slovenskega šolstva in učiteljstva, skoro ni treba ob njegovem značaju posebe poudarjati. — Širom slovenske domovine je znan že iz dajaških let in po svojih spisih v »Ljubljanskem Zvonu« itd. Kličemo mu tudi mi prav iskreno: Na mnoga leta!

—r— **Prijatelji otrok.** V gostilnici gospe M. Zupančičeve so nabrali črnovojniki nadomest. odd. 12/3 v Mariboru 4. februarja t. l. na posredovanje natakariče gdčne. Ivanke Janežičeve za uboge otroke ljudske šole v ptujski okolici, katerih očetje so bili v vojni ranjeni, vsoto 13 K 20 vin. — Plemenito dejanje darovalce samo hvali!

—r— **V Št. Vidu pri Ptuj** se je poročil 14. t. m. učitelj Mirko Lešnik z gdč. Jano Hauptmanovo, c. kr. poštarico, hčerko tamošnjega nadučitelja. Iskrene čestitke!

—r— **Na mariborski vinorejski in sadjerejski šoli** se vrši od 1. do 13. marca poučen tečaj za posestnike vinogradov in za viničarje.

—r— **Na graškem vseučilišču** je letos vpisanih 300 dijakov, lani pa jih je bilo 2981.

—r— **Svetinje pri Ormožu.** Pišejo nam: Tudi na tukajšnji šoli so učenke pridno delale za vojake. Napletle so 55 parov zapestnikov, 16 parov kolenk, 22 naušesnikov in 29 čepic. Denar za potrebno volno je nabrala učiteljica gospa Antonija Šijančeva v znesku 152 K 55 vin. Nekaj komadov napletenih reči smo razdelili med tukajšnje črnovojneke, drugo pa smo poslali »Rdečemu križu« v Gradec. — Razen tega je urad za vojno oskrbo na prošnjo g. Šijančeve daroval tukajšnji šoli 5 kg volne, ki so iz nje učenke napletle 13 parov nogavic in 14 parov dokolenic.

Goriške vesti.

—r— **Poročil se je** dne 14. t. m. Miroslav Šubic, poštni oficijant, z Angelo Kličevo, učiteljico ročnih del. Bilo srečno!

—r— **Svoje »Lege nazionale«** se spominjajo Italijani ob vsaki priliki, ob veselih in žalostnih trenutkih. Italijanski listi dan na dan izkazujejo darove za »Lego« — mi Slovenci pa smo skoro pozabili na svojo Družbo sv. Cirila in Metoda! Potrebno je njeno delo v teh časih, zato se je pogostoma spominjajmo!

—r— **Št. Martin v Brdih.** Šolsko vodstvo nam piše: Tukajšnje šolsko vodstvo

je sedaj nabralo od hiše do hiše znesek 98 K 40 vin., ki smo z njim nakupili volne za pletenje raznih predmetov za naše potrebne vojaške. Dovršene pletenine smo izročili proti potrditvi prejema najpotrebnejšim domačinom vojakom, ki so, oziroma ki bodo odinili na fronto. Razentega smo nabrali že v začetku jeseni v naši občini med ljudstvom zneske: 202 K 30 vin., 50 K in 31 K 60 vin., ki smo jih oddali v vojne namene. — Nadalje je nabrala šol. mladina po ministrskem naročilu 4 vreče robidnega listja. Ker pa ga takrat niso rabili, ga hranimo v šolskem podstrešju. — Sedaj pa pridno delajo učenke papirnate podplate in obujke, ki jih po dovršitvi odpošljemo na ukazani naslov.

—g— **Slovenski visokošolec z Goriskega umrl v Nemčiji.** V petek popoldne je došla v Gorico brzojavna vest, da je umrl v Frankobrodu v Nemčiji slovenski visokošolec Marij Besednjak iz Gorice.

—g— **Pogreša se tovariša Mihaela Vrčona,** učitelja na Otlici, desetnika 27. dom. polka, 2. stotnija. Odkar je odšel iz Ljubljane na severno bojišče, to je bilo dne 10. oktobra, ni o njem nobenega glasu več.

—g— **Deželni šolski nadzornik in dvorni svetnik Fr. Levec v Ljubljani,** ki je stopil sedaj v pokoj, je bil pred 45. leti gimnazijski učitelj v Gorici. Napisal je takrat tudi več razprav pod imenom »Paulus«.

—g— **Slovenska državna gimnazija v Gorici.** V soboto, 13. t. m., je bil sklep l. tečaja na tukajšnji slovenski državni gimnaziji. Učni uspeh je prav povoljen, če upoštevam letošnje izredne dogodke, ki odvrčajo pozornost učeče se mladine od učenja. Učni smoter je doseglo 82% učencev. — S pričetkom II. tečaja je prišel kakor namestni učitelj na slovensko gimnazijo dr. Andrej Budal, naš rojak iz St. Andraža.

—g— **Dijaška kuhinja v Gorici** je razdelila v minoletem prvem šolskem tečaju 4643 kosil. Rodoljubi, podpirajte potrebno dijaško kuhinjo!

Tržaške vesti.

—t— **Umrl** je v Barkovljah pri Kozjakih Ivan Rustja v 65. letu svoje dobe. Možno poštenjaku, kremenitemu značaju, kakršnih imajo še mnogo naše zavedne Barkovlje, lahka zemljica; sinu učitelju Dragotinu Rustji na Katinari in ostali družini naše iskreno sožalje!

—t— **Razširjenje C. M. šol v Trstu.** Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda je deško šolo pri Sv. Jakobu v Trstu razširilo v osemrazredno ter v tekočem šolskem letu otvorilo VII. razred.

—t— **Novi namestnik baron Fries-Skene** je prišel v Trst dne 13. t. m. — Namestništvu uradništvu je sprejel dne 15. t. m. Pozdravil ga je podpredsednik grof Attems. V odgovoru je namestnik poseben poudarjal gospodarske in socialno-politiške naloge, ki nastajajo zaradi vplivov vojnega stanja ravno v središčih trgovine in prometa. Temu zanimanju se mora po — upajmo — ne več odaljenem uspešnem zaključku vojne priključiti ono še mnogo važnejše delovanje, po katerem naj bi se olajšala vrnitev v redne tire gospodarskega življenja. Potem pridobi mesto Trst in z njim Primorsko z delotvorno podporo vlade zopet v polni meri oni delež v domačem in mednarodnem gospodarskem življenju, ki ga smeta utemeljeno pričakovati po svoji pripadnosti k obsežnemu gospodarskemu ozemlju monarhije, po pridobitni marljivosti svojega prebivalstva in mnogoštevilnih, posebno v zadnjih desetletjih po začetnosti mestne uprave v pospeševanje trgovine in prometa na licu mesta ukrenjenih ukrepov. — Šolskega vprašanja se novi namestnik v svojem odgovoru ni dotaknil.

—t— **Občni zbor tržaške podružnice »Glasbene Matice«** se je vršil v soboto, 13. t. m. Predsednik dr. Slavik je po kratkem pregledu zadnje društvene dobe izrekel zahvalo učiteljskemu zboru in konstatiral, da je društvo v zadnjem letu zopet povoljno napredovalo. To dokazuje, da je tržaška podružnica res potrebna in koristna. — Društveni tajnik Prunk je nato podal tajniško poročilo o delovanju društva in šole v dobi petega društvenega, odnosno šolskega leta 1913/14 in glede prehoda v 6. šolsko leto 1914/15. Povedal je, kako se je v tem času posebno dvignila šola, ki je zanjo odbor sedaj najel — četudi z znatnimi žrtvami — vendar prepotrebne in primerne šolske prostore. Dana je bila vsestranska podlaga za nadaljnji razvitek, in z lepimi upi in veselim pričakovanjem je gledal odbor začetku letošnjega leta nasproti. Tu so se hipoma pojavili znani svetovni dogodki, ki so postavili velik jež vsemu onemu delovanju, ki more uspevati le pod blagoslovom mi-

ru. — Zaslužni šolski vodja Šonc in vsi mnogoštevilni učitelji glasbenega zavoda, oni, ki so že lansko leto delovali, in oni, ki so imeli letos na novo nastopiti, z edino izjemo kapelnika Teplega in Friškovca, so se morali odzvati klicu pod orožje. Poročilo pošilja njim vsem, ki moško in požrtvovalno vršijo svojo dolžnost, kakor so bili to tudi prej v drugih odnošajih navajeni, prijazen pozdrav z željo, naj se srečno vrnejo zopet na svoje staro torišče, kjer naj — še bolj izkušeni in zreli — nadaljujejo svoje započeto blagodejno delo. — A v izrednih časih so kolikor toliko vsehnik tudi vse materialne podpore, ki so po velikem delu omogočale ravnotežje med obilnimi troški in skromnimi dohodki. Zaradi tega se je odbor sicer premišljal, a se slednjič vendar odločil nadaljevati tudi letos glasbeno šolo s kapelnikom Tepelim. Proti vsakemu pričakovanju se je oglasilo tudi letos preko 100 gojencev za klavir in vijolino, tako da je odbor pridobil še učitelja za klavir, Kumarija. Tako je šola, navdušeno začeta, poslovala dosega tudi letos. — Iz blagajnikovega poročila, podanega od blagajnika tovariša Mahkote, posnemamo sledeče številke: Prometa je bilo l. 1914/15 nad 18.000 K. — Dohodki so znašali 9199 K 13 vin., troški 8827 K 36 vin., torej saldo 371 K 77 vin. Glasbena šola: prejemki 5171 K 12 vin., troški (plače učiteljem) 7561 K 44 vin. Prireditve so nesle čistega okroglo 400 K. Podpore denarnih zavodov in drugih so znašale 1274 K 90 vin. Ostali primanjkljaj šole se je pokrnil s članarino in drugimi dohodki. Med letom je podružnica nabavila nov klavir v vrednosti 1200 K.

Istrske vesti.

—i— **Padli nemški učitelji.** Od nemških učiteljev, ki so bili nastavljeni v Istri in poklicani pod orožje na bojno polje, so doslej padli: učitelja Kopriva in Lindner iz Pulja in učitelj Karel Ludwig z Brionskega otoka. — Bodi junaškim tovarišem nemške narodnosti tudi med nami ohranjen blag spomin!

—i— **Samoumor v Pulju.** V Pulju je izvršil samoumor mornariški učitelj Franc Eiselt. Vzrok nam ni znan.

Koroške vesti.

—k— **Intronizacija novega krškega knezoškofa.** Iz Celovca z dne 14. t. m.: Danes predpoldne se je vršila v tukajšnji stolni cerkvi intronizacija knezoškofa krškega dra. Adama Hefterja.

—k— **Umrl** je bivši celovski škof dr. Jožef Kahn. Pokojnik je bil rojen l. 1839. in je postal l. 1887. škof v Celovcu. Po kazenski zadevi monsignorov Kaysrja in Weissa se je dr. Kahn s škofovskega sedeža umaknil v samostan Tauzenberg.

Splošni vestnik.

»Napredak« in »Hrvatski Učiteljski Dom« se spominjata v posebnih člankih rojstvene sedemdesetletnice našega M. J. Nerata. — Oba članka je spisal naš prijatelj Davorin Trstenjak.

Boj proti sedanjim cenzur. V »Slovenskem Narodu« (št. 39.) čitamo: Dunajsko društvo časnikarjev je poslalo posebno deputacijo k ministrskemu predsedniku in k justičnemu ministru posredovati, da bi se sedanja cenzura premenila. Govorilo se je mnogo, a uspeh je očitno ta, da ostane vse pri starem, deloma zaradi tega, ker se organizacija nadzorstva ne da enotno ustvariti. Ministrski predsednik je pač priznal, da je časopisje silno ovirano in v izvrševanju svojih nlog silno omejeno, a pomagati ne more. Ministrski predsednik se je sam smejal, ko se mu je povedalo, da se v enem kraju konfiscirajo najbolj nedolžne stvari, ki so jih mogli drugod neovirano priobčiti, da so bile konfiscirane stvari, ki so jih javni uradi poslali listom, in da je hotel na Dunaju neki funkcionar prepovedati celo natisk važnega poročila, ki ga je ministrstvo samo poslalo listom. Ostane torej vse pri starem. Eno pa smemo pač povedati: če so na Nemškem in na Ogrskem znali stvar tako urediti, da imajo časopisi res razmeroma veliko svobodo, potem res ne umejemo, zakaj bi se to ravno pri nas ne moglo zgoditi. — Ta notica pač dovoljno označuje tudi naše težavno stališče.

Starostna meja v črni vojski. Glede na več vprašanj objavlja brambno ministrstvo po »Korr. Wilhelm«, da doseženje v črnovojniškem zakonu določene starosti ne vpliva na nadaljno črnovojniško dolžnost med vojno; marveč ostane vsak v tistem razmerju, v katerem se je nahajal ob času, ko je cesar ukazal, da se skliče črna vojska, in ostane tudi nadalje podvržen črnovojniški dolžnosti, dokler se

črna vojska v smislu § 4. črnovojniške postave ne razpusti.

Učiteljstvo naj ne pozabi na Družbo sv. Cirila in Metoda, ki vzdržuje našemu narodu mnogo učnih zavodov. Njeni troški se ne zmanjšujejo, dohodki se pa zaradi vojne silno krčijo. Slovensko učiteljstvo blagovoli v svojem delokrogu opomniti naše občinstvo na potrebo svoje narodne obrambe!

Radirk bo zmanjkalo. Iz trgovskih krogov poročajo, da bo kmalu zmanjkalo radirk, ki jih otroci v šoli tako radi rabijo.

Podaljšanje voznih legitimacij galiskim državnim učiteljem. Naučno ministrstvo je sporazumno z železniškim ministrstvom odredilo, da lahko učiteljskemu osebju iz Galicije in iz Bukovine podeljene vožne legitimacije na njih prošnjo podaljšajo za leto 1915. deželne oblasti tistih dežel, kjer bivajo.

Nemci za sporazum s Slovani. Monakovska revija »Hochland« priobčuje razpravo o odnošajih med Nemci in Slovani, se zavzema za narodnostni sporazum in piše: »Nemci so brezpogojno navezani na avstrijske Slovence in jih ne smejo zapostavljati. Da te narode germanizirajo, to je izključena možnost in bilo bi smešno verovati v to. Ker je temu tako, je treba, da se ustvari med Nemci in Slovani boljše razmerje, kakršno je bilo do sedaj. Aostr. Slovani to tudi pričakujejo kot zahvalo za svojo sedanjo zvestobo in lojalnost, in nadejati se je, da se jim to upanje tudi izpolni. Ako bodo po žrtvah vojne razočarani, bi lahko imelo to usodepolne posledice.«

Najvišje sodišče o razširjevanju vznemirljivih vesti. Najvišje sodišče je ugodilo ničnostni pritožbi, ki je bila vložena proti obsodbi po § 308. zaradi nekega mnenja, izrečenega proti posameznim osebam v javnem lokalu. Spoznalo je, da je bil z obsodbo kršen zakon in je obtoženca oprostil. Ta razsodba najvišjega sodišča je v sedanjih vojnih časih velikega pomena. Z njo je izrečeno, da ni kaznivo, če kdo proti kakim drugi osebi, četudi javno, izrazi pesimistično naziranje ali mu pove kako vznemirljivo vest, ampak da je kaznivo šele v posebnih okolščinah. Za dejanje po § 308. kaz. zak. je bistveno potrebno, da se neresnična, javno varnost vznemirjajoča vest očitno razglasi (z lepaki, javnimi govori, predavanji in na podoben način). Treba je torej, da je bila neresnična in vznemirljiva vest tako publicirana, da bi mogla res javni red in mir ogroziti, ne samo omejen krog ljudi vznemiriti, če naj bo kaznivo. Predpogoj za kaznivost takih vesti je torej le dan, če so bile razglašene pred večjo množico ljudi, potem lepakov na zidovih ali sploh na tak način, da so se mogle hitro razširiti med nedoločno velike kroge prebivalstva. **Vzlic tej razsodbi najvišjega sodišča je pa vendar najbolje, če so ljudje lepo mirni in tihi.**

Pravni historični izpiti. Naučni minister je odredil, da se določijo za pravnike, ki se nahajajo tik pred pravnohistorično izkušnjo in ki morajo računati s tem, da bodo na temelju črnovojniškega prebiranja poklicani v vojaško službo, izjemni izpraševalni termini. Ti pravniki dobe lahko termin meseca februarja ali marca, odnosno med 8. in 11. aprilom t. l.

Zakon o prisilnem cepljenju po z. Profesorski zbor dunajske medicinske fakultete je sprejel resolucijo, ki pozivlja vlado, da naj izda zakon o prisilnem cepljenju koz.

Papirnata industrija je postala zaradi vojne dražja od 5—10 odstotkov. Tvorničarji naznanjajo tako povišanje cen z okrožnicami.

Visokodebelnega agrasa imam kakih 60 kosov in ga oddajam kos po 1 K. Cepljen je v višini 1:20—1:40 in povsem lepo in mlado blago. Tovariše, ki bi ga imeli naročiti drugod in dražje, prosim, da ga naroče pri meni! — Ljubljana - Barje. — Črna gobj.

Razgled.

— **Ženska vojaški zdravnik.** »Čas« poroča, da je za vojaškega zdravnika v rezervni boničnici pri Rudolfinu v Pragi bila imenovana gospa dr. Lukas-Burjanova.

— **Skrajšanje študij na francoski mornariški šoli.** Kakor poroča »Temps«, so bile študije na francoski mornariški šoli se posebnim dekretom skrajšane na 10 mesecev. Učenci postanejo torej po 10 mesečni študiji mornariški aspiranti.

— **Mesto podpredsednika čežnega šolskega sveta na Češkem.** »Reichenberger Zeitung« poroča, da so nemški poslanci s Češkega na svojem zadnjem zborovanju ostro ugovarjali, da bi se imenoval, kakor je baje pričakovati, podpredsednik moravskega čežnega šolskega sveta, Navratil, podpredsednikom češkega de-

želnega šolskega sveta. Sklenili so najodločnejše zahtevati, da to mesto zasede Nemec. V to svrhu bo načelstvo nemške zveze na Češkem posredovalo pri ministrskem predsedniku grofu Stürgku in pri naučnem ministru vitezu Hussarku.

— **Mednarodno socialistično konferenco** sklicujejo angleški socialisti v London. Udeležili se je bodo delegati angleške, francoske, ruske, belgijske in srbske internacionale. Konferenca se namerava pečati s sedanjim svetovnim položajem. Švicarji in Italijani ne pridejo.

— **Za profesorje v Loewenu.** »Daily Telegraph« javlja: Hardwardsko vseučilišče je dalo 100.000 dolarjev na razpolago profesorjem v Loewenu, ki hočejo v septembru priti v Harward.

— **V Sarajevu** je umrl predstojnik za nauk in bogočastje pri bosanski vladi, Oton Paul.

— **Nestor Sokolstva umrl.** V Kolinu je umrl 26. pret. m. najstarejši Sokol, notar Adolf Hajek, v starosti 90 let. Umrl je bil med prvimi sokolskimi delavci, zvest sodelovnik Tyrša in Fügnerja. Češka Sok. Zveza ga je bila odlikovala s svojo častno kolajno, mnoga sokolska društva so mu podelila častno članstvo. Navzlic svoji visoki starosti se je udeleževal pokojni Hajek sokolskega življenja do zadnjega časa. Bil je znan in popularn po vseh čeških deželah.

— **K napadom proti Henriku Sienkiewiczu.** »Glos Naroda« je prejel iz krogov v Švici, ki so v ozkih zvezah s pisateljem Henrikom Sienkiewiczem, obvestilo, da so napadi proti Sienkiewiczu, češ, da je zavzel protiaustrijsko stališče in da je bil baje imenovan za člana petrograjske akademije znanosti, popolnoma neopravičeni in čin sovražnih mahinacij. Sienkiewicz je že dvanaest let član petrograjske akademije; iz zdravstvenih razlogov živi sedaj v Veveyu v Švici in se udeležuje le pomočne akcije za po vojni prizadeto poljsko prebivalstvo, v čemer ga vneto podpira pianist Paderewski.

— **Sokol v Jičnu** na severno-vzhodnem Češkem je dobil od c. kr. naučnega ministrstva dovoljenje, da ima redno telovadbo za člane in članice v telovadnici tamošnje c. kr. realke.

— **Protí nemškemu jeziku na Ruskem.** V nemških listih je čitati, da je guverner v Rigi večim trgovcem naložil občutne globe, ker so imeli na svojem blagu nemške etikete. Dalje je dal guverner nabiti lepake, naznanjajoče, da je strogo prepovedano na javnih prostorih nemški govoriti. Ruska vlada je tudi v vseh šolah nemških naseljencev odpravila nemški pouk in uvedla ruski pouk. V Kijevu je bil aretiran lastnik velike eksportne trgovine Schlesinger, ker je bil član nemškega flo-tenferajna.

— **V Strakonicah** na Češkem so otvorili 2razredno poljsko ljudsko šolo.

— **Otvoritev bolgarske vojne akademije.** Kakor poroča bolgarska brzojavna agencija, se je vršila v Sofiji svečanostna otvoritev bolgarske vojne akademije.

— **Kron 258.429** je prešla Češka Matice Školska lani izvenpodružničnih prispevkov, t. j. od posameznikov, društev, občin, okrajnih zastopov in denarnih zavodov. — A naša C. M. D.?

— **Protí priseljevanju analfabetov.** Nedavno je sprejel ameriški senat zakon, ki izključuje analfabete od priseljevanja v severoameriške države. Akoravno se je predsednik Wilson izjavil proti zakonu, se je senatu pridružila z veliko večino tudi zbornica reprezentantov. Predsednik Wilson ima sedaj pravico formalno ugovarjati. Pravijo, da se bo pravice veta poslužil.

— **Šole kot lazareti v Romuniji.** Iz Bukarešta brzojavljajo: Povodom romunskega božiča so dali otrokom, ki so šli na božične počitnice, pisma za njihove starše, v katerih se ti opozarjajo, naj ne pošiljajo prej svojih otrok nazaj, dokler ne dobe tozadavnega obvestila od šolskega ravnateljstva. Komisija pregleduje šole, ki se bodo opremile kot lazareti.

— **Osemdesetletnica hrvatskega časopisja.** Pred kratkim je poteklo osemdeset let, odkar je izšel prvi hrvatski list. Ta list so bile »Novine horvatske«, ki jih je izdajal dr. Ljudevit Gaj. Prva številka tega lista je izšla na dan Sv. Treh kraljev 6. januarja 1835. Drugi dan, dne 7. januarja 1835, so prvič peli v hrvatskem gledališču znano davorijo »Još Hrvatska ni propala, dok mi živimo,« katere besedilo je zložil dr. Gaj, uglasbil pa jo je Ferdo Livadič.

— **»Oče ogrskih Slovencev« dr. Fran Ivanocy.** Meseca avgusta 1913 je umrl eden izmed najbolj zaslužnih ogrskih Slovencev novejših časov, kanonik in dekan v Tišini, Fran Ivanocy. »Naš nepozabni veliki mož i neustrašen zagovornik ovej večni sen pod rojstnov zemlov pri Bedneki má«, pravijo ogrsko-slovenske »No-

vine. Ker še nima nagrobnega spomenika, nabirajo sedaj njegovi prijatelji za njegov nagrobnik.

— **Ludovik Auer.** Kdor se količkaj peča z nemško pegagoško literaturo, temu je gotovo znano ime »Ludovik Auer«. — Ta veleumni mož je umrl dne 28. dec. 1914. l. v 76. letu svoje dobe. — On je bil generalni ravnatelj pedagoške literature ustanove »Cassianum« in ustanovitelj »Kneipp-Blätter«, katere liste izdaja prior Bonifacij Reile v Würshofnu na Bavarskem. — »Kneipp-Blätter« so jako važen list. — Izhajajo v Donauwörthu na Bavarskem že 25. leto. — Soustanovitelj in urednik teh listov je bil znani rajn. monsignor Sebastijan Kneipp. — Listi nosijo na čelu geslo: »Zeitschrift für naturgemässe Lebens- und Heilweise. Zugleich Organ für Bekämpfung der Genussgifte und die Gesamt-Interessen der Volksgesundheitspflege.« — List izhaja v Donauwörthu vsakih 14 dni in stane 4 K na leto. — Temu listu je bil soustanovitelj Ludovik Auer. Kaj je vse Auer v dolgi dobi svojega življenja dosegel s pomočjo Kneippovo in Reilovo, ni možno opisati. — V teku polstolletja svojega plodovitega življenja je vobče deloval za blagor mladine in naroda. — Bil je mož prežet najčistejšega idealizma, ki je znal sedanje in minule dogodke spajati v pravi akord in dobiti človeštva. — Ludovik Auer je bil duša Kneippovega gibanja in se je z veliko gorečnostjo potezal za Kneippove nazore. — Dokaz temu je izdaja dvojnih Kneippovih knjig »So sollt ihr leben« in »Meine Wasserkur« ter lista »Kneipp-Blätter«. — Za uredbo zdravilišča in kopališča v Würshofnu ima ravnatelj Auer velikanskih zaslug, zakaj njegovo tridesetletno prijateljsko sodelovanje s Kneippom je vplivalo v to, da je Würshofen svetovnoznano zdravilišče in kopališče prve vrste. — Auer je ostal do smrti zvest pristaša Kneippovih nazorov. Bil je zvest do smrti ter enak vojaku na bojnem polju, ki boreč se za dom in cesarja, le smrtno ranjen zapusti svoj bojni prostor. — Verzel, ki je nastala po smrti tega velezaslužnega moža v vrsti pisateljev Kneippovih nazorov, je težko nadomestiti. — Auer ostane kot sotrudnik »Kneipp-Blätter« na častnem mestu. — Delo njegovo bodo nadaljevali drugi, ki so že sedaj marljivi sotrudniki tega lista. — Ludoviku Auerju, temu veleimenitnemu pisatelju, ki je bil do zadnjega izdihljaja veren pristaša Kneippovih nazorov, bodi zemlja lahka! — Ob priliki bodi omenjeno, da je Družba sv. Mohora izdala svojo časno knjigo »Domači zdravnik«, ki v svojem jedru vsebuje Kneippovo zdravljenje po njegovi knjigi »Meine Wasserkur«. — To knjigo naj bi imela vsaka slovenska hiša. A. L e b a n.

— **Podzemne šole v Reimsu.** »Times« poročajo iz Pariza, da so šole v Reimsu zopet otvorili. Ker obstreljevanje mesta od strani Nemcev še traja, ne morejo uporabiti šolskih poslopj. Zato se bo vršil pouk v kletih šampanjskih tverdk.

— **Profesor Jurinič**, bivši rektor sofijskega vseučilišča, rodom Hrvat, je bil obtožen pred nekolikimi meseci, da je zakrivil nesrečo neke dijakinje, ki se je potem sama utopila v Črnem morju pri Burgasu. Sodno preiskavanje je doglano, da je on glede vsega tega nedolžen, in zato je bil profesor Jurinič dne 24. pret. m. pred sofijsko okrožno sodnijo za nedolžnega spoznan in popolnoma oproščen. Ker je že početkom tega šolskega leta stopil v zaslužni pokoj po več ko 30letni službi kot profesor gimnazije in pozneje na vseučilišču, se namerava v kratkem vrniti v svojo hrvatsko domovino. Njegovi mnogobrojni bolgarski dijaki in tovariši mu žele, da bi še mnogo let po preživelih bridkih dneh v poslednjih mesecih in po mnogoletnem zaslužnem delovanju užival mirne čase ter ohranil samo prijetne spomine na Bolgarijo!

— **Stojan Novaković umrl.** Korespondenčni urad poroča iz Niša z dne 18. t. m.: Prejšnji predsednik kraljevske srbske akademije znanosti, Stojan Novaković, je danes jutraj umrl v starosti 73 let. Zadel ga je kap. Pokojnik je bil vodja srbskih naprednjakov, ki veljajo za Avstriji prijazne. Stojan Novaković je užival v prvi vrsti kot učenjak, a tudi kot politik velik ugled v javnosti.

— **Študentka v vojni.** Služateljica na graški univerzi, Zofija Halčkova, je septembra meseca vstopila v ukrajinsko legijo, ki je bila osnovana v Galiciji, in se je udeležila različnih bojev v Galiciji in v Karpatih. Ko se je začela vojna, je bila najprej strežnica v različnih bolnicah, potem je pa vendar izposlovala dovoljenje, da sme vstopiti v ukrajinsko legijo. Bojevala se je tako hrabro, da je meseca decembra bila odlikovana z zlato hrabrostno svetinjo. Služila je najprej kot preprosti vojak, potem pa je avanzirala in ima sedaj šaržo narednika. Udeležila se je za-

vzetja Drohobycza, pri katerem boju se je njena kompanija posebno odlikovala. Zlasti velike spretnosti je Halečkova pokazala za vodstvo patrolj. Že opetovano se je s svojimi patroljami spravila do 30 kilometrov za rusko vojno vrsto. Te dni je bila Halečkova zopet v Gradcu, pa se je že zopet vrnila v Karpate. V Gradcu upajo, da dobi Halečkova mnogo posnemovalk.

— **Razpuščena srbska društva v Bosni.** »Tagespost« javlja iz Sarajeva: Vlada je razpustila srbski društvi »Prosvjeta« in pa »Žensko društvo« ter zasegla tudi društveno imetje. Obe organizaciji sta razvijali v deželi obširno delovanje, ki se je, kakor navaja tozadevna odredba, izkazalo za državi sovražno.

— **Mesinsko univerzo bodo zopet zgradili.** Iz Rima poročajo: Državna komisija za javna dela je izdelala predlogo, v kateri se predlaga, da naj se zgradi univerza v Mesini, ki jo je podrl potres, z 2.000.000 lirami, ravnotako stolnica v Reggio di Calabria, ki so zanjo proračunjeni stroški na 1.225.000 lir.

— **V Dubrovniku je umrl v 78. letu svoje dobe kapetan Luj Klaič**, bivši ravnatelj navtične šole in brat pokojnega buditelja in narodnega voditelja v Dalmaciji, nepozabnega dr. Mihe Klaiča.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

Prevečkrat se zgodi, da naši naročniki stvari, ki se tičejo upravnništva, naslavljaajo na uredništvo. S tem nastajajo samo zmešnjave in zamude. — Prosimo torej, da se vse stvari, ki sodijo v delokrog upravnništva, t. j. reklamacije, naročnina itd., pošiljajo na naslov: Upraviništvo »Učiteljskega Tovariša« v Ljubljani.

Izdajatelj in odgovorni urednik:
Radivoj Korene.

Last in založba »Zaveze avstrijskega jugoslovanskega učiteljstva«.

Tiska »Učiteljska tiskarna« v Ljubljani.

Usposobljenostne preizkušnje

za obče ljudske in meščanske šole v spomladanskem terminu 1915 se prično na c. kr. učiteljiču v Ljubljani v petek, dne 9. aprila ob 8. uri. Pravilno opremljene prošnje za pripest k usposobljenostni preizkušnji je po šolskem vodstvu predložiti pravočasno c. kr. okrajnemu šolskemu svetu tako, da bodo najpozneje do 3. aprila v rokah izpraševalne komisije.

Anton Krušič,

krojaški mojster in trgovec
v Gorici
Tržaška ulica šte. 16
v lastni hiši

in Tekališče Fran Jožefa št. 39.

Moja delavnica se nahaja v bližini slov. kmetiške šole.

Opozarja se gg. odjemalce, da je došla ravnokar velika množina raznovrstnega blaga najrazličnejših kakovosti iz avstrijskih in angleških tovarov

za vsak stan.

Posebno se priporočam cenjenim gg. učiteljem v mestu in na deželi.

Knjigoveznica

Anton Janežič

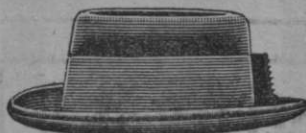
Ljubljana

Florijanska ulica 14

se priporoča slav. šolskim vodstvom in gg. učiteljem za izvrševanje vseh v knjigoveško stroko spadajočih del.

Pri večjih naročilih 10% popusta.

Prva gorenjska razpošiljalnica IVAN SAVNIK Kranj 172

razpošilja na vse strani sveta najmodernejše in najtrpežnejše klobuke v vseh cenah in oblikah od kron 3.— dalje.

Cevlje za dame in gospode prvovrstne kakovosti prodaja pod konkurenčno ceno.

Za neugajajoče se vrne denar.

Meseca avgusta izide bogato ilustriran cenik.

Orgle, harmonie
piana in pianina

dobavi c. kr. dvorni dobavitelj

Jan Tuček

Kutna Hora, Češko.

Pošilja cenike brezplačno in franko.

Ustanovljeno leta 1869

! Ozirajte se na tvrdke, ki objavljajo svoje oglase v Učiteljskem Tovarišu.

!! Čez 25.000 komadov !!

najnovejše konfekcije za dame, deklice, gospode, dečke in otroke.

Cele obleke za gospode od K 8'—, 12'—, 15'— naprej	Klobuke od K 1'—, 1'50, 2'— naprej
Cele obleke za dečke od K 4'—, 6'—, 8'—	Kostume za dame od K 9'—, 12'—, 15'—
Cele obleke za otroke od K 2'—, 3'—, 4'—	Damske sako in paletot od K 6'—, 8'—, 10'—
Pelerine za gospode od K 7'—, 8'—, 9'—	Krila spodnja in gornja od K 2'—, 3'—, 4'—
Sportne raglane od K 12'—, 14'—, 16'—	Hišne halje za dame od K 3'90, 4'90, 5'90

➔ Vse drugo po priznani čudovito nizki ceni. ➔

:: Ljubljansko (prej angleško) skladišče oblek ::

O. BERNATOVIČ, Ljubljana 5-6.

OGLEJTE SI VELIKE IZLOŽBE.

Telefon šte. 132.

Priporočamo PFAFF šivalne stroje

ki so neprekosljivi, od strokovnjakov priznani najboljši v Evropi. — Pouk v šivanju, umetnem vezenju brezplačen.

Cenjeno učiteljstvo in šole dobe pri nakupu izjemno ugodne pogoje.

IGN. VOK, LJUBLJANA, Sodna ulica šte. 7.

Pridni posredovalci se iščejo.

Semenska trgovina in vrtnarstvo

— ALOJZIJ KORSIKA —

V LJUBLJANI — Bleiweisova cesta ali Vrtača št. 3, naznanja cenjenemu učiteljstvu, da je njen novi cenik za leto 1915 že izšel in se dobiva brezplačno.

Za obilna naročila se priporoča z odličnim spoštovanjem

AL. KORSIKA.

:: Domača knjižnica! ::

Izšel je dvojni zvezek »Domače knjižnice« v obsegu 224 strani ter stane s poštnino vred samo 70 v. Zelo zanimiva vsebina, med drugim krasna povest za preprosto ljudstvo »Prosjak Luka«. Naročite takoj! Prodajalci imajo 10% popusta. Založnik dr. Lj. Koser, Juršinci pri Ptuj, Štajersko.

Naročajte in širite „Učiteljskega Tovariša.“

FR. P. ZAJEC, Ljubljana, Stari trg št. 9

Izprašani optik.
Zalagatelj c. in kr. armade, vojne mornarice, domobrancev i. t. d.

Očala in ščipalniki
natančno po zdrav-
niških predpisih.
Toplometri, baro-
metri, mikroskopi,
daljnogledi Busch,
Goerz, Zeiss i. t. d.

Fotografični
aparati itd.

Moderno ure-
jena delavnica
z električnim
obratom.

Ceniki
brezplačno.

Tovarniška zaloga priznana
najboljših švicarskih ur kakor
tudi zlatnine in srebrnine.

Zaloga raznega risalnega
orodja za dijake, inžen-
irje, arhitekta itd.

Strogo solidna trdka!!

Ogromno število pohval-
nih pisem na razpolago.

Krasni ceniki na za-
htevo zastoj.

Cene solidne!

Postrežba točna!

Gramofoni od K 20.— naprej,
plošče od K 1.50 naprej vedno v zalogi.

MESTNA HRANILNICA LJUBLJANSKA

Ljubljana, Prešernova ulica št. 3.

Največja slovenska hranilnica!

Denarnega prometa koncem leta 1914 . . . K 740.000.000.—

Vlog . . . „ 44.500.000.—

Rezervnega zaklada . . . „ 1.330.000.—

Sprejema vloge vsak delavnik in jih obrestuje po

4¹/₂ %

brez odbitka. Hranilnica je pupilarno varna in stoji pod kontrolo

c. kr. deželne vlade.

:: Za varčevanje ima vpeljane lične domače hranilnike. ::

Umetna knjigoveznica

IVAN JAKOPIČ

LJUBLJANA, Frančevo nabrežje šte. 13

se priporoča slavnemu občinstvu za izdelovanje vsakovrstnih knjigoveških del, cenjenim gosp. trgo-
govcem za izdelovanje vzornih knjig, vzornih kartonov, komisijskih knjig za potovalce po tujini, cenah in sl. uradom za trpežno in
močno vezanje protokolov. — Izvirne platnice za vsakovrstne slovenske knjige, vezanje knjig za bralna društva, titalnice in knjižnice po
nizki ceni. — Viskanje pogrebnih trakov in društvenih znakov s krasnimi modernimi črkami. — Postrežba točna, delo solidno.

Nogavice in druge pletenine, dalje perilo. ovratniki in v to
stroko spadajoče blago dobite najceneje v specialni trgovini

A. & E. Skaberné

Ljubljana, Mestni trg 10

Velika izbira!

Solidna postrežba!

Zaloga pohi-
štva in tapet-
niškega blaga

J. Pogáčnik
mizarstvo.

Ljubljana, Ma-
rije Terezije c.
št. 11 (Kolizej)

Zaloga spalnih ter je-
dilnih sob v različnih
: najnovejših slogih. :

Zaloga otomanov, di-
: vanov, žimnic :
in otroških vozičkov.

Popolna spalna oprava za dve osebi K 350.-

zgotovljena iz tu- ali inozemskega oreha ali hrasta.

Ker je trpežni izdelek je posebno priporočljivo za one, kateri se mnogokrat selijo.

Obstoječa: 2 dvovratni omari, 2 postelji, 2 nočni omarici,
en umivalnik z marmornasto ploščo in ogledalom.

Zahtevajte najnovejši katalog, kateri obsega nad 300 mod. slik.

Prvo splošno uradniško društvo avstro-ogrske
monarhije

na Dunaju, I., Wipplingerstrasse 25.

je ena največjih in najstarejših zavarovalnic za življenje v monarhiji in
izvršuje zavarovanja za življenje in rente v vseh kombinacijah.

Za izboljšanje gospodarstvenega stanja, za preskrbljenje prihodnosti navezano je posebno
učiteljstvo na samopomoč potom zavarovanja življenja; ugodnosti, ki jih nudi v tem obziru
Uradniško društvo, pa tudi humanitnemu delovanju namenjene uprave Uradniškega društva
kažejo učitelju, da mu je najboljša, če se oklene Uradniškega društva. Iz pravega spoznanja
teh ugodnosti pridružila so se

največja učiteljska društva

Avstro-ogrske Uradniškemu društvu.

Silno ugodni zavarovalni pogoji. Nizke premije. Izplačevanje nemudoma in brez odbitka.

Garancijsko premoženje leta 1913 86.8 milijonov kron

Stanje zavarovanj koncem leta 1913 223 milijonov kron

Izplačanih zavarovanj do konca leta 1913 128.5 milijonov kron

Pojasnila daje brezplačno in, ne da bi vprašalec prevzel kake obveznosti

Glavni zastop uradniškega društva

za Štajersko, Koroško in Kranjsko v Gradcu, RadetzkystraBe 10.

**Hranilnica in posojilnica „Učiteljskega
konvikta“, r. z. z o. j. v Ljubljani.**

Celovni račun šte. 66312.

Zadružnik našega denarnega zavoda postane lahko vsak, kogar sprejme načelstvo. Delež
50 K, se mora takoj polno vplačati. Posebno se priporočajo ti deleži kot osnovne glavnice
učiteljskih društev. Deležne vloge se obrestujejo po 5%.

Vstopnine se enkrat za vselej plača 2 K.

Hranilne vloge se sprejemajo od vsakega, ako tudi ni zadružnik. Obrestna mera je 5%.

Obrestovanje se pričenja dvakrat na mesec in sicer: 1. in 16. dne vsacega meseca.

Posojila se dajo le zadružnikom na osebni kredit po jako ugodnih pogojih. Posojila do-
voljuje načelstvo. Načelstvene seje so vsako 2. in 4. delavno soboto v mesecu. Zadruga plačuje na
željo za svoje dolžnike premije ter tudi posreduje pri zavarovanju.

Vrača se po spodaj navedenih načinih. Vsakdo si lahko izbere način vračila po svoji
osebni potrebi in po svoji plačilni zmožnosti.

Vsakih 100 K posojila se vrača po načinu:

mesečnih rokih	rokov	rok
A v 12 in sicer	11 a 9 K — h,	12. 4 K 73 h
B 18 .	17 . 6 .	18. 3 . 56 .
C 24 .	23 . 4 . 50 .	24. 4 . — .
D 38 .	37 . 3 .	38. — . 66 .
E 46 .	45 . 2 . 50 .	46. 1 . 81 .
F 60 .	59 . 2 .	60. — . 70 .
G 70 .	69 . 1 . 75 .	70. 1 . 42 .
H 85 .	84 . 1 . 50 .	85. 1 . 26 .

Informacije pošilja zadruga vsakomur franco, kdor vpošlje 20 h v pisemskih znamkah.

Na prošnje brez vpošiljave navedenih znamk se ne odgovarja.

Dopise je naslovljati edino na zadrugo, ne na posamezne člane načelstva. Zadrugi lo-
kal je v Ljubljani, Frančiškanska ulica 6.

Uradne ure za stranke so izveniški praznikov vsak četrtek od 1/2. do 1/3. ure popoldne
in vsako soboto od 6. do 7. ure zvečer.

Učiteljska tiskarna v Ljubljani

reg. zadr. z omejeno zavezo :::::::::::::::::::: Frančiškanska ulica šte. 6

se priporoča slavnim kraj. šolskim svetom in cenj. učiteljstvu v naročilo vseh uradnih šolskih tiskovin
po najnovejših vzorcih. V zalogi ima vsakovrstne napise na lepenki, razne mladinske spise, vse poštno
tiskovine za šol. uporabo itd. — Priporoča se v natisk uradnih kuvert in pisemskega papirja z napisom
in sploh vseh v šol. stroko spadajočih tiskovin. V zalogi vedno: K. Wider, „MOJE PRVO BERILO“.